

Î N C H E I E R E

24 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Rusnac Oleg,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rusnac Oleg și
Rusnac Gheorghe către Lupușor Alexandru cu privire la anularea testamentului,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 15 octombrie 2020 prin care s-a
respins apelul declarat de Rusnac Oleg și Rusnac Gheorghe și s-a menținut hotărârea
Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 13 februarie 2020,

c o n s t a t ă :

La 06 iulie 2017, Rusnac Oleg și Rusnac Gheorghe s-au adresat cu cereri de
chemare în judecată împotriva lui Lupușor Alexandru privind anularea testamentului
nr.3689 din 23.05.2012.

În motivarea acțiunilor au indicat că ei sunt nepoții defunctei Rusnac Elizaveta,
care a decedat la 15 ianuarie 2017 în satul Drepcăuți, r-nul Briceni.

Din motive necunoscute, bunica lor Rusnac Elizaveta, în luna noiembrie –
decembrie 2016 și-a frânt piciorul, apoi a stat câteva zile în spital, după care a revenit
acasă și sora lui Lupușor Alexandru - Valentina Lupușor, a venit la bunica ca să aibă
grijă de ea; în perioada aflării ultimei în casa bunicei, la ea nu putea veni nimeni. Iar,
la 15 ianuarie 2017 în circumstanțe necunoscute bunica a decedat, însă din spusele
medicului traumatolog, bunica se simțea foarte bine.

Despre decesul bunicii Rusnac Elisaveta, ei au aflat de la vecini, care le-au sunat
peste câteva zile, după înmormântarea acesteia, comunicându-le că defuncta a fost
înmormântată rapid, chiar a doua zi după deces, fără efectuarea expertizei medico-
legale, fără înștiințarea rudelor, nepoților, cu toate că bunica avea o agendă unde erau
introduse toate numerele de telefoane a rudelor.

Ca urmare, s-au deplasat la domiciliul bunicii, care de fapt este și casa lor
părintească, unde au crescut și unde au fost educați de mici cu părinții și cu bunicii, și
au făcut toate rânduielile creștinești, mese de pomenire, daruri de pomană, după cum
sunt tradițiile și obiceiurile.

Pe parcurs, au aflat că Lupușor Alexandru a înmormântat-o pe bunica Rusnac

Elizaveta, tot acesta le-a comunicat că defuncta i-a lăsat lui testament.

La 03 aprilie 2017 s-au adresat notarului public Dobuleac Viorica, solicitând deschiderea procedurii succesoriale după decesul bunicii, și de la notar au aflat că la 05 iulie 2017 bunica Rusnac Elizaveta a lăsat testament pe numele lui Lupușor Alexandru.

Totodată, mai mulți vecini și persoane au confirmat că Lupușor Alexandru a avut un comportament brutal și grosolan față de bunica lor, timp de trei luni, de Rusnac Elizaveta a îngrijit Valentina Lupușor.

Din acest considerente, le-au apărut suspiciuni cu referire la împrejurările semnării testamentului, întrucât bunica era o persoană închisă în sine și nu permitea oricărui să intre atât în gospodăria sa, cât și în viața personală, respectiv, după părerea lor, testamentul a fost semnat de Rusnac Elizaveta prin aplicarea violenței, prin dol, prin eroare sau prin fals intelectual, iar bunica nu putea lăsa testamentul aflat în litigiu unei persoane străine.

Reclamanții au indicat că, au dubii referitor la decesul bunicii, considerând că aceasta a fost omorâtă, deoarece dânsa avea doar piciorul frânt și nu era bolnavă.

Reclamanții au solicitat declararea nulității testamentului nr.3689 din 23 mai 2013 semnat din numele defunctei Rusnac Elizaveta pe numele lui Lupușor Alexandru, eliberat de către notarul public Strîmbu Valentina; încasarea din contul lui Lupușor Alexandru în beneficiul lui Rusnac Oleg și Rusnac Gheorghe, toate cheltuielile de judecată, prejudiciul moral și material.

Prin încheierea Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 04 aprilie 2018 cererile de chemare în judecată au fost conexe într-o procedură unică.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 13 februarie 2020, cererile de chemare în judecată depuse de Rusnac Oleg și Rusnac Gheorghe către Lupușor Alexandru cu privire la anularea testamentului nr.3689 din 23.05.2013, s-a respins ca neîntemeiate.

S-a încasat în mod solidar de la Rusnac Oleg și Rusnac Gheorghe în beneficiul lui Lupușor Alexandru cheltuielile de asistență juridică în suma 2000 lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța a conchis că, semnătura din testamentul autentificat de către notarul Strîmbu Valentina la 23 mai 2013 aparține testatorului Rusnac Elizaveta, fiind semnat personal de Rusnac Elizaveta.

Instanța a reținut ca veridice argumentele notarului precum că testatorul Rusnac Elizaveta era în deplinătatea facultăților mintale, iar careva temeieri de drept pentru declararea testamentului nul, instanța a conchis că nu sunt.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 09 martie 2020 Rusnac Oleg și Rusnac Gheorghe au declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 13 februarie 2020 solicitând admiterea apelului declarat, casarea hotărârii, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 octombrie 2020, s-au respins apelurile declarate de Rusnac Oleg și Rusnac Gheorghe și s-a menținut hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 13 februarie 2020.

La 31 decembrie 2020, Rusnac Oleg a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 15 octombrie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivare a invocat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel. În instanța de fond la examinarea cauzei nu a participat, deoarece nu avea cine să îl înlocuiască

la serviciu, a solicitat instanței de fond să îl informeze despre acțiunile întreprinse, și despre stabilirea datei privind emiterea hotărârii, însă instanța nu l-a informat.

Totodată, în instanța de fond a depus un demers cu privire la reclamarea probelor, care erau imposibil pentru mine de a le prezenta în instanța de judecată, dar care aveau o importanță deosebită, pentru examinarea cauzei. Necesitatea pentru reclamarea probelor a fost motivul că, pe numele lui Lupușor Alexandru au fost eliberate mai multe testamente cu semnături diferite din numele defunctei Elizaveta Rusnac.

Instanța de fond nu l-a informat și nu mi-a comunicat despre admiterea sau neadmiterea demisului cu privire la reclamarea probelor. Probele solicitate erau necesare pentru dispunerea expertizei grafologice.

Recurentul a indicat că, i s-au încălcat drepturile procedurale și anume; de a face cunoștință cu materialele anexate, de a depune explicații și replici împotriva argumentelor depuse de pârât, de a înainta probe noi, de a reclama probe, de a prezenta contra argumente, de a fi informat.

Atât instanța de apel cât și instanța de fond au interpretat eronat normele de drept material și procesual.

Ca temei de drept, a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 15 octombrie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a expediat participanților la proces decizia motivată la 10 decembrie 2020, fiind recepționată la 21 decembrie 2020.

Cererea de recurs a fost declarată la 31 decembrie 2020, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 17 ianuarie 2021, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 22 ianuarie 2021, potrivit avizului de recepție (f.d. 18Vol. II).

Prin referința depusă la 11 februarie 2021, notarul Strîmbu Valentina a reiterat că, Rusnac Elizaveta a declarat că este în deplinătatea facultăților minatele și nu este silită de nimeni, testamentul a fost semnat de către Rusnac Elizaveta personal.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu

privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Rusnac Oleg, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Rusnac Oleg.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Victor Burduh